

Jornada sobre diferents models de finançament local

El model de finançament nòrdic

Núria Bosch

Catedràtica d'economia pública

IEB & UB

Barcelona, 24 de novembre de 2017

ÍNDEX

- 1. Organització territorial i competències dels governs subcentrals**
- 2. Grau de descentralització**
- 3. Finançament dels governs locals**
  - 4.1. Impostos**
  - 4.2. Subvencions d'anivellament**
- 5. Observacions finals**

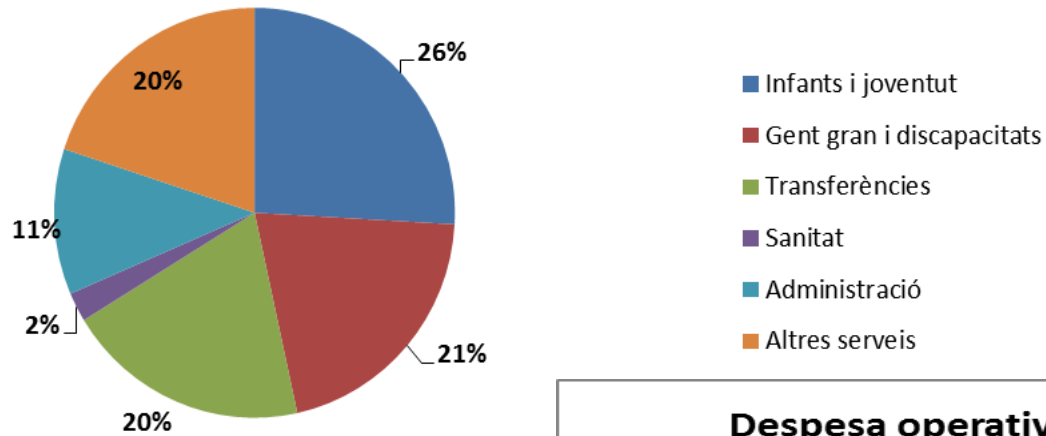
1. Organització territorial i competències dels governs subcentrals

	TASKS	DENMARK	FINLAND	SWEDEN
NATIONAL LEVEL	<i>Police, military and overall policy.</i>	179 members of parliament	200 members of parliament	349 members of parliament
REGIONAL LEVEL	<i>Health care and regional development.</i>	5 regions	18 regions (+ the Åland islands)	20 regions
LOCAL LEVEL	<i>Primary education, social services, care for the elderly, child care and preschool, waste handling and environmental protection, water supply, libraries, sports facilities, city planning and zoning.</i>	98 municipalities	336 municipalities	290 municipalities

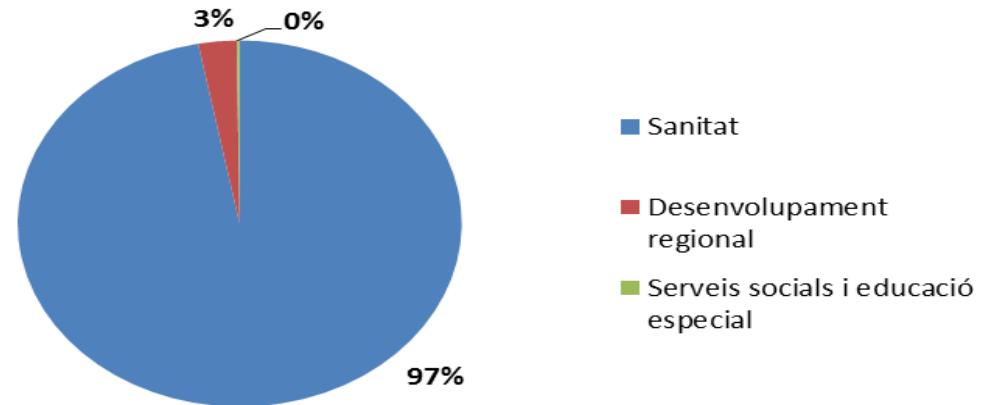
Mitjana poblacional dels municipis

- Dinamarca 56.590 Hab. (Reforma de 2007. Es pasa de 271 a 98 municipis)
- Suècia 32.478 Hab. (En el període 1962-74 es va passar de 1.037 a 278 municipis)
- Finlàndia 16.006 Hab. (Des de 1976 s'ha passat de 475 a 336 municipis)

Despesa operativa dels municipis danesos, 2014

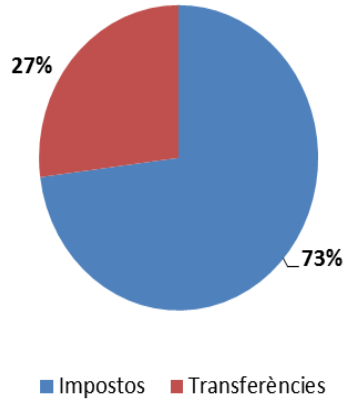
Despesa operativa de les regions daneses, 2014

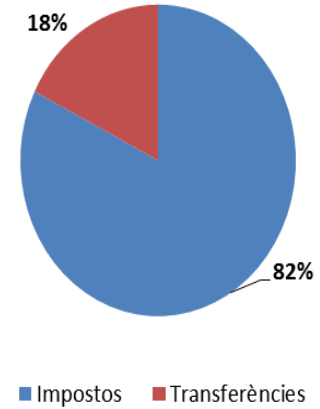
Grau de descentralització de la despesa, 2015				
En percentatge sobr el total				
	Dinamarca	Finlàndia	Suècia	Espanya
Govern central	38	60	51	56
Governs autonòmics				33
Governs locals	62	40	49	11
Total	100	100	100	100
En percentatge sobre el PIB				
Govern central	21	35	25	25
Governs autonòmics				14
Governs locals	34	23	25	5
Total	55	58	50	44
Font: OCDE				

Grau de descentralització impositiva, 2015				
En percentatge sobr el total				
	Dinamarca	Finlàndia	Suècia	Espanya
Govern central	73	76	64	76
Governs autonòmics				14
Governs locals	27	24	36	10
Total	100	100	100	100
En percentatge sobre el PIB				
Govern central	34	34	28	26
Governs autonòmics				5
Governs locals	13	10	16	3
Total	47	44	44	34
Font: OCDE				

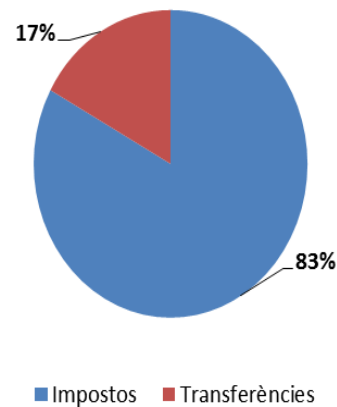
Ingressos dels municipis danesos, 2014

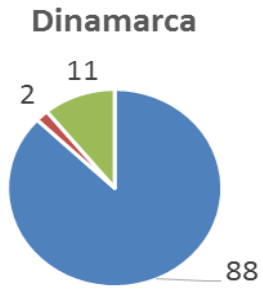
Ingressos dels comptats suecs, 2016

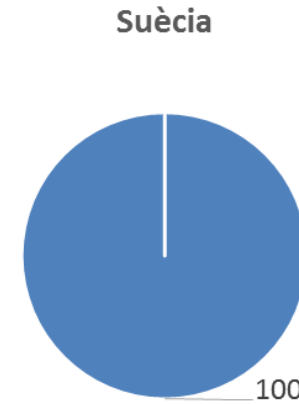
Ingressos dels municipis suecs, 2016

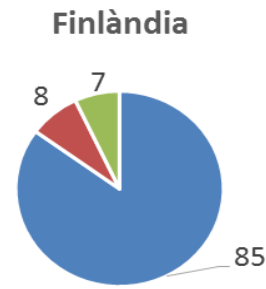

- Impost s/ renda individual
- Impost s/ societats
- Impost s/ propietat immoble

- Impost s/ renda individual

- Impost s/ renda individual
- Impost s/ societats
- Impost s/ propietat immoble

- ✓ La base imposable sorgeix de l'impost central sobre la renda, essent la declaració conjunta. Administrat pel govern central
- ✓ A Suècia i Finlàndia només grava les rendes del treball
- ✓ Els tipus impositius són proporcionals i fixats pels governs locals
- ✓ A Suècia l'estableixen comtats i municipis
- ✓ Tipus mitjà, 2017
  - ✓ Dinamarca: 24,9%
  - ✓ Finlàndia: 18%-19%
  - ✓ Suècia: Municipis: 20,75%; Comtats: 11,42%

- ✓ Anivellament de la capacitat fiscal (CF) dels municipis
  - ✓ Es calcula la capacitat fiscal de garantia = $CFN_{pc} \cdot P \cdot 1,15$
  - ✓ Si $CF > CF$ de garantia → Subvenció negativa. El municipi contribueix
  - ✓ Càlcul de la subvenció : $(CF - CF \text{ de garantia}) \cdot tm \cdot 85\%$
  - ✓ Si $CF < CF$ de garantia → Subvenció positiva. El municipi rep
  - ✓ Càlcul de la subvenció : $(CF - CF \text{ de garantia}) \cdot tm \cdot 95\%$
- ✓ Anivellament de la capacitat fiscal del comtats
  - ✓ Igual sistema que els municipis, però el factor 1,15 passa a ser 1,10
- ✓ Nivell d'anivellament. Exemple

	% CF inicial / CF de garantia	Impostos + Sub. Anivellament en relació mitjana nacional
Municipi A	82,2	113,4
Municipi B	90,7	113,8
Municipi C	101,5	114,3
Municipi D	105,5	114,5
Municipi E	120,0	115,7

- ✓ Anivellament del cost dels serveis públics
  - ✓ S'estableix una llista de serveis públics a anivellar. Tots ells són obligatoris (9 serveis pels municipis i 3 per als comtats)
  - ✓ Per a cada govern local i servei es calcula un Cost Estàndard. Per exemple:
    - ✓ Cost Estàndard del servei d'ensenyament obligatori = N° nens en edat escolar $\times$ cost mitjà nacional per nen
    - ✓ $\sum$ Cost Estàndard dels diferents serveis = Cost Estructural del municipi o del comtat
    - ✓ Si Cost Estructural $>$ Cost Estructural de la mitjana nacional $\rightarrow$ El municipi o comtat rep una subvenció per la diferència
    - ✓ Si Cost Estructural $<$ Cost Estructural de la mitjana nacional $\rightarrow$ El municipi o comtat contribueix per la diferència

- ✓ Els model de finançament dels països nòrdics no es correspon gaire amb la teoria del federalisme fiscal. El model Musgrave-Oates-Tiebout
- ✓ El sector públic local és responsable de gran part dels serveis de l'Estat del Benestar, si bé sota el control del govern central
- ✓ La descentralització de l'Estat del Benestar comporta que els governs locals gestionen un gran volum de despesa
- ✓ La grandària dels governs locals permet la gestió d'aquestes competències

- ✓ El finançament està basat en la imposició sobre la renda i transferències, tenint gran rellevància les d'anivellament
- ✓ La imposició local sobre la renda pot portar mobilitat, competència fiscal i és molt cíclica, però aquests problemes es corregeixen amb unes potents transferències d'anivellament
- ✓ L'anivellament protegeix contra els shocks econòmics, però també pot crear desincentius econòmics. Per això, l'anivellament és parcial
- ✓ La importància dels impostos dels governs locals nòrdics protegeix al govern central de “bailouts” i millora la rendició de comptes

Moltes gràcies per l'atenció

”